

Modorosság is bőven akad. *Kedves szeme. Kitépek kedvestől. Csorduló-értre, stb.*

Az archaizált Gryphius-versek elég sikerültek; a patinázás sok helyt valószínűleg hat. Teljesen jó fordítása, melyen ne látszanék, hogy fordítás, talán egy sincsen, de vannak szép sorai. Csöndes Pál költői lélek, kötetéből kiérzik az áhitat; de még nem költő. Azzá lehet, ha sokat olvas, szigorúbb kritikusa önmagának s nem elégszik meg a versek első visszhangjával, hanem hetekig, hónapokig érlel gondolatot és melódiát. Könyvét úgy olvastuk, mint biztató ígéretet. *Vajthó László.*

Farkas Gyula: Forrongó lelkek. (Cserkészkönyvtár. 1923. Együttal németül: *Gärende Seelen.* Berlin. Der Weisse Ritter Verlag. Berlin 1923.)

Ha ezt a kis regényt értékelni akarjuk, nem szabad csak irodalmi szemszög alá fognunk. A cserkészeti szellemi terméke s így nem vonatkoztható el az ifjúsági mozgalom lelkiindítékaitól. Minden sorában a cserkészvezető hite lüktet. Mondani- valóját, meseformáját maroknyi táborának feléje táruló lélekalkatára szabta. A cserkészmozgalmat jelentőségében és nevelőerejében méltatni nagy feladat lenne. Ahhoz mélyen kellene tekintenünk a daloló, vándorló és táborozó őrök lelkületébe. Nem könnyű hivatás ebben a serdülő, forrongó világban utat találni, utat mutatni. Ez a kis irodalmi termék pedig csak ilyen megmondolások árán közelíthető meg keletkezésének értelmezésében. A Forrongó lelkek története a cserkészparancsnok megszerkesztett meséje, amelyet táborüznél mond el apródainak. Az élet nem bontakozik elő benne művészileg megragadott mélységeiben, rejtelmes hatalmaktól vezetett különös vonalaiban. Egyszerű, szinte naiv ideológia szerint váltják fel egymást hitlenségek és hitek, vétkek és erények. Cserkészszempontból ez így van rendjén. A parancsnok meggyőződése vezeti a tollat: így kell a gyermekekkel bánni, így lehet velük a cserkészeten belül bánni. Ezt a pedagógiai hitet testesíti meg Magyar tanár, ezért kell eltávolodnia Szentmarjaynak, mert így domborodik ki a cserkészeti egyenlőséget, nemességet, bátorságot, lelki nagyságot teremtő ereje. — Itt-ott előcsillan egy-

egy mély lelki motívum az ifjúság vergődésében, a tanártípusokban. Ez rést nyit abba az alakuló, kifejlődő életbe, amely a középiskolai pad-sorok tényezői között teljesedik. Mélyen emberi jelenségek rejtőznek ott, de a Forrongó lelkek világa a cserkészparancsnok tollán nem tud önálló légkörré kibontakozni. Mindig a cserkészgondolaté az elsőség. Sokat, amit tud és lát az író, elhallgat ezért, a művészetet csábító alkalmakat elkerüli, hogy cserkészeit taníthassa. Az irodalmi ismertetésnek itt meg kell állnia. De akik a lelki csödben vadudó Európa ifjúságának sorsát kissé szívükön viselik, megértik ezt a kis regényt, törekvését szeretettel látják. Hisz kevesen vannak, akik irodalmi siker helyett utat akarnak találni az emberiség jövő nemzedékének.

— mm —

Walther von Molo: Die Liebes-symphonie. (Kleinere Romane. Albert Langen. München, 1922.) Walther von Molo kemény egyéniség. Határozott vonalakban rajzolja meg regényeit. Trilógiájában (Ein Volk wacht auf) világtörténelmi perspektívákban népe küzdelmét vázolta. Ebben a kis kötetben a mindennapos élet lelki harcterére vezet, ahová nem egykönnyen hatolhat felületesen szemlélődő. Egyszerű keretek között peregnek le a kis drámai életsorsok. Mindannyiban az élet vágya küzködik, fel szeretne szabadulni, meg szeretne dicsőülni, de meg-megtöri ezer apró kis szenvedély, érzéktelenség, el-elmarasztalja társadalmi szervezetünk szociális és morális labirintusába. Nem olyan egyszerű élni.

Walther von Molo expresszionista. Amikor az emberi lelket rajzolja, csak a legbensőbb indítékokat ragadja meg. Ezeket magvasan, tömören kiemeli s így történéseit úgy-szólván geometriai-vonalak megszá-bott egymáshajlásában szemlélteti. Előadásának ez lüktető drámaiságot kölesönöz. Apró tömondatokban, mintegy gyújtópontokban összege-ződnek az élet fordulatai. Mint az ütemek pattognak ezek a kidomborított képletek. Ez az ütemesség végig-lüktet a kis regényeken, magával ragad és visz gyújtópontról gyújtó-pontra. A kis életdrámák érverése áthat saját lelkünk ritmusára. — Az ilyen előadásmódnak megfelelő tár-gya csak az élet mélységeiből fakad-